

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

Sectio 1. An Primatus Ecclesiae fuerit collatus soli D. Petro privativè quoad
alios.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

DISCEPTATIONES APOLOGETICÆ,
DE PRIMATV SOLIVS D. PETRI:
AC DIFFERENTIA INTER IPSVM
ET D. PAVLVM.

*An Diuus Paulus fuerit Pontifex, & Caput
Ecclesia cum D. Petro.*

IN quadam Epistola impressa Parisiis anno 1645. & ad Sanctissimum D. N. nunc feliciter regnantem directa, eius Auctor Anonymus, mordicus affirmatiuam sententiam tueretur. Et ad illam mandam, coarceuat ex impio M. Antonio de Dominis, quam plurimas SS. Patrum auctoritates, in quibus asserunt, Pontifices esse Successores, & Vicarios D. Petri, & D. Pauli, in quibus etiam asserunt, D. Petrum, & D. Paulum fuisse Episcopos Romanos, Collegas, Principes Apostolorum, Fundamenta, Cardines, Duces, Coryphæos, Pastores, Apices, Columnas, Diademata, Oculos totius Ecclesiæ, ac similia Encomia significantia æqualitatem inter D. Petrum, & D. Paulum. Vnde ipsimet Pontifices, multis in locis fatentur, multa facere auctoritate sibi præfita à D. Petro, & D. Paulo. Ex quibus Anonymus, infert hanc conclusionem, & consequentiam. Ergo D. Paulus simul cum D. Petro fuit Caput & Pontifex Ecclesiæ.

Sed hanc opinionem prorsus refellendam esse puto: vnde diuidam hanc disceptationem in tres sectiones; in prima firmabo, Primatum Ecclesiæ fuisse collatum vni & soli Petro. In secunda demonstrabo, Paulum in ordine ad Primatum, fuisse subditum Petro. In tertia, respondebo ad argumenta Anonymi.

SECTIO PRIMA.

*An Primatus Ecclesiæ fuerit collatus soli Petro,
priuatiuè quoad alios.*

Respondeo affirmatiuè. Probatum primò ex verbis Christi Matth. 16. *Et lego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam, & tibi dabo clauis Regni Cælorum, &c.* In quibus verbis demonstratur expressè, Christum promississe collatum Primatum Ecclesiæ soli Petro & non alijs. Et ideo dixit Bernardus *lib. 2. de Cons. cap. 8. Præuilegium Petri singulare, & Cypri. de Vn. Eccles. Petri Cathedra singularis.* Et ideo sancti Patres vno ore asserunt Primatum Ecclesiæ vni soli, & tantummodo R. Petro collatum fuisse. Ne sim longior, paucos ex multis adducam. D. Gregor. *lib. 4. Epist. 36.* Certè *Petrus Apostolus primum membrum, sanctæ, & vniuersalis Ecclesiæ est. Paulus, Andreas, Ioannes, quid aliud quam singularia sunt Plebium capita?* Rupertus *in Euang. lib. 1. cap. 25.* cui titulus est, De Primatu Petri Apostoli, inter Principes Regni Dei. Itaque, ait, potestas quidem est communis omnium, sed vnum, & singulare vniuersi est Petri Præuilegium,

cui prius, & singulariter dictum est, & tibi dabo clauis, &c.

2. Sanctus Burcardus Vvormiacensis Episcopus *in Decret. part. 1. lib. 1. cap. 1. & 2.* In nouo Testamento post Christum à Petro Sacerdotalis cœpit ordo, cui ipsi primo Pontificatus in Ecclesia sancta datus est, dicente Domino ad eum; *Tues Petrus, &c.* Itaque hoc Præuilegium beato clauigero Petro sua vice solummodo commisit.

3. Damasus *Epist. 2. Princeps Apostolorum Petrus solus, & præ omnibus creditus est,* atque percipere meruit à Christo clauis Regni cælorum.

4. Pacianus *Epist. 3. ad Sympronianum: Ad Petram locutus est Dominus ad vnum ideo, ut veritatem fundaret ex vno.*

5. Cyprianus *Epist. 73. ad Iubaianum: Ecclesia vna est, & super omnem, qui clauis accepit, Domini voce fundata est. Et lib. de Vniat. Ecclesia. Super illum vnum edificat Ecclesiam suam, & illi pascebas mandat ones suas.*

6. S. Thomas ex Cyrillo Alexandrino *lib. 1. contra errores Græcorum, cap. 32.* Habetur ex Doctore Græcorum authoritatibus, quod Romanus Pontifex in Ecclesia plenitudinem potestatis habeat. Dicit enim Cyrillus Patriarcha Alexandrinus; sicut Christus accepit à Patre sceptrum Ecclesiæ, gentium, & Israël, egrediens super omnem Principatum & potestatem: sic & Petro, & eius successoribus plenissimam potestatem plenissimè commisit, *ut egiam nulli alij quam Petro Christus, quod suum est plenum, ipsi soli dedit.*

7. D. Leo *serm. 2. de Natali Apost. Petri & Pauli?* dicens Beato Petro Apostolo: *Tibi dabo clauis Regni Cælorum, & quæcunque ligaueris super terram, &c.* Transiuit quidem in Apostolos alios ius istius potestatis, sed non frustra vni commendatur, quod omnibus intimeretur. Petro enim singulariter hoc creditur, *Et serm. 3. de Anniver. sui Pontificatus: Vnus de toto mundo Petrus eligitur, qui & vniuersarum gentium vocationi, & omnibus Apostolis cunctique Ecclesiæ Patribus præponatur.*

8. Optatus Mileuitanus *lib. 2. contra Parmenionem: Solus Petrus clauis accepit.* Et iterum: *Negate non potes scire te in Vrbe Roma, à Petro primo Cathedrali Episcopalem esse locatam, in qua sedent omnium Apostolorum Caput Petrus.* Audiatur Anonymus, quod Petrus Romæ sedit caput omnium Apostolorum, ergo Pauli; & ideo infra vocat illam Petri Cathedrali, Cathedrali singulari, ut vocauit Bernardus loco citato *de Consil. lib. 1.* Idem Optatus *lib. 7. de Schism. Petrus præferri Apostolis omnibus meruit, & clauis Regni Cælorum communicandas cæteris solus accepit.*

9. Petrus Damianus *serm. 27. Vnus est, quem prænobilitant singularis Primatus insignia.*

10. D. Augustinus *serm. 49. de verbis Domini: In Petro vno Christus firmat Ecclesiam. Et lib. 3. de Baptism.*

Baptisim. cap. 17. Vnus est Petrus, qui figuram Ecclesie gerat. Et rursus: *Vni Petro* in typo vnitatis Dominus dedit potestatem. Et *serm. 24. de Sanctis*. Paulum cum Petro laudans asserit: *In vno Petro figurabatur vnus omnium Pastorum*. Hoc etiam dicere voluit D. Leo *Epist. 8.* in illis verbis: Firmitas, quæ per Christum Petro tribuitur, per Petrum cæteris conferatur. Hinc D. Thomas in *4. sentent. dist. 24. quest. 3. art. 2. q. 3. ad primum argum.* asserit: Quamuis omnibus Apostolis data sit potestas communitè ligandi, & solvendi, tamen vt in hac potestate aliquis ordo significaretur, primo soli Petro data est, vt ostendatur quod ab eo in alios debet ita potestas descendere. Et *lib. 4. contra gentes, cap. 76.* hoc ipsum confirmat, dicendo: Dominus soli Petro promisit, Tibi dabo claves Regni Cælorum, vt ostenderet, quod potestas *Clauium erat per eum* ad alios deriuanda ad conseruandam Ecclesie vnitatem. Et ante omnes hoc etiam docuerat Tertullianus in Scorpiaco: Si Cælum, ait, clauium putas, memento claus esse hinc Dominum Petro, & per eum Ecclesie reliquiss. Nota illud, *per eum*, quia vt dixit Optatus *vbi supr.* Solus Petrus claus accepit.

ii. Vnde meritò Iulius Primus *Epist. 2. ad Theodoram*, exponens illa verba, Tu es Petrus, &c. Habet inquit, *Petrus potestatem singulari priuilegio*, sibi concessam aperire, & claudere ianuas Regni Cælestis, quibus voluerit, &c. Rectè itaque dixit Pius II. *Epist. 218.* Post Christum *Petrus fuit Pontifex vnus*, qui Ecclesie præfuit, Petri mortuo, eius Successores. Alias Patrum autoritates adducam vbi infra in probatione 2. & 3. Nunc tantum addam verba *piissimi, & doctissimi Alberti Pighij Eccles. Hierarchy. lib. 3. cap. 7.* vbi testatur, *Sanctorum omnium Patrum fuisse communem, & concordem sententiam, Primatum Ecclesie vni Petro singulariter datum.* Ita ille, & post illum de hac communi sententia Patrum, nempe *soli Petro fuisse à Christo* traditum Primatum Ecclesie, testatur etiam Naucerus *de Monach. tom. 1. part. 2. lib. 1. cap. 8. fol. 305.* omnino videndus, & Salmeronius *tom. 4. tract. 11. part. 3.* asserit, quod *traditio Patrum vnium Petrum agnosci post Christum Ecclesie fundamentum.*

11. Sed Anonymus dicit, multos alios Patres ab ipso congestos, & allatos asserere contrarium, nempe Primatum Ecclesie exitisse etiam penes Diuum Paulum. Respondet hoc esse merum somnium, nam Patres ab ipso adducti nunquam dixerunt Primatum Ecclesie fuisse penes Paulum, & expressè, & verbis rotundis dixerunt de Petro, & eorum verba sanè interpretanda esse, & reducenda ad bonum sensum, vt inferius, & in postiori Disceptione patebit. Et plura loca Patrum ab Anonymo adducta, fuerunt de sumpta ex penu Martini Lutheri, & Marci Antonij de Dominis, vnde illa deberet Anonymus veteri in Proscenium adducere, nec obstat dicere Lutherum, & Spalatensem ex illis locis Patrum adductis, in quibus videtur Paulum æqualem fuisse Petro, falsum inferre, Petrum videlicet non fuisse Pontificem, sed Anonymus hoc non admittit, sed infert simul cum Petro Paulum Pontificem fuisse. Hoc, inquam, non obstat, nam ex illis locis Patrum malè intellectis, Spalatensis, & alij hæretici peccarunt per defectum, nullum Pontificem in Ecclesia admittendo. Anonymus verò peccat per excessum, duos constituendo. Vnde ex his omnibus meritò Michael Naucerus *de Monach. Eccles. tom. 1. part. 2. lib. 1. cap. 1.* sic ait: *Potestas summa penes vnium Principem spirituales, Pastoremque vniuersalem esse debet, cui oues suas, & agnos Christus Dominum pascendos, regendosque sublimi auctoritate concessit. Hunc verò Pastorem Occumenicum Monarchicumque Principem alium à Sancto*

Petro, & successoribus eius legitime Apostolica Sedes hæreditibus à Christo Domino fuisse creatum quis inueniendo audebit imprudenter asserere, nisi quædam Damocnum prestigia demerentium nefanda, impudicæ hæreticorum dogmata fefellerunt? Ita Naucerus. Quid ad hæc respondebit Anonymus, Gallus est, qui loquitur, & doctor sapientissimus, ex *instituto Musæo Sorbonico*.

13. Probatur secundò nostra opinio, ex alio loco sacre Scripturæ *Ioan. 21.* vbi Christus dixit Petræ *Pasce oues meas*, in quibus verbis apparet Primatum Petri fuisse gratiam specialem, ei tantummodo concessam. Nam sicut *Matt. 16.* post illam eximiam Petri confessionem: Tu es Christus filius Dei viui, fuit specialiter ei promissus primatus totius Ecclesie. Ergo dico tibi: quia tu es Petrus, &c. Ita & hic, post eximiam amoris significationem, per tres geminatas responsones: Tu scis Domine quia amo te, fuit ei specialiter Primatus concessus in his verbis: *Pasce oues meas*, in quibus caput totius Ecclesie fuit constitutus. Nam idem est: *pasce oues meas*, nemine excepto, etiam Apostolos, etiam Paulum, & sic exponit dicta verba Pitigianus in *3. sent. tom. 2. dist. 15. quest. 2. art. 1. concl. 2.* Du Vallius *de Rom. Pontif. part. 1. quest. 3. & 4.* Bellarmus *lib. 1. de Rom. Pontif. cap. 16.* Corduba in *99. lib. 10. de potestate Papæ, quest. 14.* Castillo *4. sent. in tom. 2. dist. 16. q. 2. n. 4. & seqq.* qui respondent ad aliqua loca D. Pauli adducta à Luthero, qui contendeat Paulum non esse eum Petri, sed illum ei æqualem constituere. Idem etiam asserit Suarez contra Regem Angliæ *lib. ... cap. 10. n. 3. & n. 20. & c. 11. n. 8.* iuncto *n. 20.* Sed audiamus Valentiam *tom. 3. dist. 1. quest. 1. punct. 7. §. 29.* Absolutè, inquit: *pasce oues meas*, quo ipso aperte significaret alienum fore à suo ouili, quicumque Petrum pastorem non agnosceret, quamobrem, nec Apostolos quidem à Petri cura eximit. Nisi fortè non illi fuerunt Christi oues. Ita ille.

14. Audi etiam Maldonatum in *Ioan. cap. 25. ver. 15.* Quæso cum Christus dicit: *pasce oues meas*, pasce agnos meos, quas oues, quos agnos intelligit? Dicam clarius, comprehendit ceteros Apostolos, an non? Qui id affirmauerint, reperiuntur Eusebius, Cyprianus, quin & Auctores Græci à Romano Pontifice studio nationis abhorrentes. Qui verò negauerint, præter Lutheranos, & Caluinistas nuper repertus est nemo, quorum facillimè potest opinio refutari: quid enim est: *pasce oues meas*, nisi pasce gregem meum, pasce Ecclesiam meam? Quicumque ergo intra Ecclesiam erant, pascendos illi tradidit, reliqui verò Apostoli extra Ecclesiam, vt opinor, non erant. Denique Christus non dicit Petro: *has, aut illas oues*, sed *pasce oues meas*, omnium ergo suarum ouium curam illi dedit. Hæc Maldonatus.

15. Sed egregie Caietanus supra omnes in *opusculo tom. 1. tract. 3. de Romano Pontif. institut. cap. 10.* pasce oues meas, inquit, aut omnes, aut illas, aut nullas, vel vagè oues committuntur. Et quidem quod non has, vel illas determinatè commiserit, verba ipsa testantur, quod verò nullas, veritati aduersantur: quod autem vagè reliquerit & Christi sapientia derogat, & veritati pronominis adiuncti contrariatur. Sapientis enim Gubernatoris, & Potentis est definire, prouidere, non vagam relinquere prouisionem suam, & constat quod ex hoc ipso, quod solo pronomine *Meas* demonstrat oues non vagè, sed indefinitè loquitur, sed ex hoc ipso, quod nullas suas eximit, omnes suas comprehendit, dicendo: pasce oues meas, & propterea non oportuit apponere omnes, quia quæcumque oues ad quas extendens pronomen *Meas*, comprehenduntur, cum dicitur: pasce oues meas, sicuti *Ioan. 10.* omnes comprehenduntur sunt Christi oues, cum dicit

Dominus: Animam meam pono pro ouibus meis, & rursus: Oves meae vocem meam audiunt, unde ly *Meas*, vniuersalis signi supplere effectum, altiori ratione necessario appositum patet. Et hinc confirmatur sententia S. Hieronymi, quoniam, quod ibi *Ioan. 10. 11.* videlicet, Christus promisit, hic exhibuit, & propterea qui totam Ecclesiam promisit, hic omnes oues commisit. Et confirmatur rursus ex verbis *D. Ioan. 10.* Alias oues habeo, quae non sunt ex hoc ouili, & illas oportet me adducere, & fiet vnum ouile, & vnus pastor. Si enim ex omnibus ouibus, ouile vnum constare debet sub vno pastore, consequens est, vt cum vnus pastor instituitur, & dicitur: *pasce oues meas, illius vnus ouilis cura committatur.* Hucusque acutissimus Caietanus, qui in fine dicti c. 10. asserit in dictis verbis: pasce oues meas, Christum dedisse potestatem Petro etiam supra Paulum. Hinc Episcopus Mallienis Coeffeteau contra Marcum Antonium de Dominis lib. 1. c. 5. num. 2. sic ait: *Cum Petrus Princeps Apostolorum vocatur, nedum reliquorum, sed etiam ipsius Pauli Princeps significatur, quod non secus, quam reliqui, sit in numero ouium, quas pasceudas suscepit Petrus.* Ita ille. Quod etiam vniuersimode docet eruditus Pater Ioannes Bagotius in *Apologiae fidei* lib. 3. disp. 8. cap. 3. sect. 1. vbi firmat de iure diuino fuisse Petrum constitutum à Christo Principem, & caput Apostolorum. Et postea cap. 4. sect. 1. idem confirmat, & inter Apostolos apponit etiam D. Paulum, & subditum; ac inferiorem Petro fecit.

16. Rectè itaque ex omnibus supradictis communiter asserunt Sancti Patres, in citatis verbis: pasce oues meas, solum Petrum, & non alium fuisse in Ecclesia Pastorem supremum constitutum. Nam omnes alios tanquam oues ab ipso regendas Christo in dictis verbis ei subiiciuntur, quod patet ex contextu ipsius litterae. Vnde Theophylactus exponens ista verba: pasce oues meas, praefectura ait ouium totius Mundi Petro commendatur, non alteri, sed huic traditur. *D. Cyr. lib. de vni. Eccl. sic asserit Petro iterum post resurrectionem suam dicit: Pasce oues meas, super illum vnum aedificat Ecclesiam suam, & illi pasceudas mandat oues suas, & quamuis Apostolis omnibus, post resurrectionem suam potestatem tribuat, & dicat, sicut misit me Pater, & ego mitto vos, Tamen vt vnitatem manifestaret, vnam Cathedram constituit, & vnitatis eiusdem originem ab vno incipiente sua autoritate disposuit. Hoc erant vtiq; & ceteri Apostoli, quod & Petrus pari consortio praediti, & honoris & potestatis, sed exordium ab vnitatis proficiens, Primatus Petro datur, vt vna Christi Ecclesia, & Cathedra vna monstraretur.* Sic ille. Sed non minus eleganter Bernard. lib. 2. de consid. c. 8. Pasce oues meas: oues meas, inquit, cui non planum non designasse omnes? Nihil excipitur, vbi distinguit nihil & forte praesentes ceteri condiscipuli erant, cum committens vni, vnitatem omnibus commendaret in vno grege, & in vno pastore. Idem etiam docet D. Leo serm. 3. de annuers. sui Pont. de toto mundo, vnus Petrus eligitur, qui & vniuersarum gentium vocationi, & omnibus Apostolis cunctisque Ecclesiae Patribus praepnatur. Vt quamuis in populo Dei multi Sacerdotes sint multi Patres, omnes tamen regat Petrus, quod principaliter regit & Christus, & paulo post: Ideo Petro singulariter hoc creditur, quo cunctis Ecclesiae Rectoribus forma proponens, &c.

17. Et tandem adducam hic auctoritatem D. Chrysofomi, qui ex dictis verbis, pasce oues meas, non solum firmat Petrum fuisse constitutum Ecclesiae supremum pastorem, sed etiam Paulum, vt talem eum existimasse. Pasce, inquit, oues meas. Cur tandem

alios praetermissis de his solum Petrum affatur: Singularis, siue eximius ex Apostolis, & os discipulorum, & ceteris, ac vertex erat. Ideo & Paulus ascendit, vt eum studiose videret praeter ceteros, ita Chrysofomus, *Hom. 87. in Ioan.*

18. Dicendum est igitur cum Duvallo de Rom. Pont. p. 1. q. 3. Azorio tom. 2. lib. 4. c. 9. q. 1. Castillo vbi sup. n. 19. & aliis in his verbis: Pasce oues meas, Christum compleuisse promissionem factam Petro *Ioan. 21.* Et ego dico tibi quia tu es Petrus, &c. Ergo sicut ibi verba Christi satis exprimitur, & vniuersimode S. Patres exponunt, & declarant primatum soli, & tantummodo D. Petro, & non aliis fuisse promissum, sic dicendum est hic cum iisdem Patribus, etiam soli, & tantummodo Petro traditum fuisse, vt iam satis firmauimus.

19. Sed contra superius dicta, posset aliquis dicere in fauorem Anonymi non obstat verba: pasce oues meas; nam sicut non esset haereticum; imò factis probabile, asserere secundum aliquos ex priuilegio Beatae Virginem exceptam fuisse ex illis verbis generalibus; Omnes in Adam peccauerunt. Ita dicendum est, non esse haereticum asserere cum Anonymo, Paulum ex priuilegio fuisse exceptum ab illis verbis: pasce oues meas, sed factis probabile ex auctoritate Patrum; quos ipse adducit. Respondeo, esse magnam disparitatem inter exceptionem Beatae Virginis quam admittunt Doctores ab illa regula generali. Omnes in Adam peccauerunt; & inter exceptionem Diui Pauli secundum Anonymum ab illis verbis, pasce oues meas. Nam primò, adsumt multae rationes, quare excipienda sit Beata Virgo ab illis verbis: Omnes in Adam peccauerunt, quas enumerat, & obseruat Valentia tom. 2. q. 1. punct. 11. Sed nulla ratio adest pro exceptione D. Pauli ab illis verbis: pasce oues meas, imò contrarium apparet, nam praeter alias rationes, ex dicta exceptione, Status Ecclesiae Monarchicus saltem minueretur, contra id quod dixit Ezechielis cap. 34. Suscitabo super eos Pastorem vnum, & cap. 37. Erit vnus Pastor omnium vestrum; deinde ex dicta exceptione sequeretur absurdum, & ad quod tollendum dixit Hieronymus lib. 1. contra Iouinianum *Inter duodecim vnus eligitur*, vt capite non constituto schismatis tolleretur occasio. Secundò, non desunt ex S. Patribus quamplures Doctores asserentes B. Virginem fuisse exceptam propter multas rationes, ab illis verbis generalibus: Omnes in Adam peccauerunt. Sed nullus Pater, nullus Scholasticus, vsque adhuc ausus est dicere ab illis verbis: pasce oues meas, exceptum D. Paulum, imò omnes Paulum in dictis verbis includunt, & docent in regimine fuisse subditum D. Petro. Patres verò quos Anonymus adducit in fauorem nihil asserunt, vt ego satis in hac Discept. & in sequenti probaui. Tertiò, quia in aliquibus generalibus locutionibus B. Virgo non includitur, vt colligitur ex Trident. vbi declarat Virginem non comprehendi sub definitione sua generali, de peccato originali, & consequenter idè declarat, vel certe dat declarandi facultatem de locutionibus Scripturae, quia Concilium id definit, quod censet in Sacra Scriptura doceri. Confirmatur hoc à simili, quia tam sunt generales locutiones illae de peccato actuali: Non est homo, qui non peccet. 2. Paral. 6. Et in multis offendimus omnes. *Iacob. 3.* In quibus verbis non intelligitur excludi Virginis priuilegiū. Ergo eodem modo videntur explicandae locutiones generales Scripturae de peccato originali. Ergo non valet argumentū in fauorem Anonymi, desumptum ex verbis: Omnes in Adam peccauerunt, sicut ex illis excluditur Beata Virgo, ita & potest excludi D. Paulus ex illis: pasce oues meas. Nam vt probauimus, dispar est ratio inter exceptionem Beatae Virginis ab illa regula generali:

generali: Omnes in Adam peccauerunt, & interceptionem præsentiam ab Anonymo D. Pauli ab illis verbis: *pasce oues meas*. Itaque notabiliter dicendum est cum Ioanne Prapposito insigni Societatis Iesv Theologo in p. 2. *D. Thome, q. 83. dub. 4. §. poster.* & aliis, quod propositiones vniuersales Sacrae Scripturae non includunt illos, quos aliunde colligitur habere priuilegium in contrarium, vel ex alio loco Sacrae Scripturae, aut Patrum autoritate, vel alia ratione, vt aliqui Doctores in Beata Virgine in ordine ad peccatum originale dixerunt. At in nostro casu, neque ex rationibus, neque ex aliquo loco Sacrae Scripturae, neque ex autoritate Patrum potest colligi priuilegium exceptionis D. Pauli ab illis verbis: *pasce oues meas*; imò rationes, Scripturae, & Patres sunt in contrarium, vt supra probauimus. Ergo videant quo pacto possent Aduersarij excipere D. Paulum ab illa propositione vniuersali: *pasce oues meas*. Vnde non desinam hic apponere verba Francisci de Ouiedo insignis Theologi Societatis Iesv in p. 2. *D. Thome, tract. 6. controvers. §. punct. 1. num. 1.* vbi sic ait: Censéo aliquem excipere sine fundamento à propositione vniuersali reuelata, non solum esse temerarium, erroneum, & suspectum de heresi, sed manifestè hereticum: est enim negare obiectum proxime actum, terminare assensum formalem & immediatè in se ipso reuelatum. Propositio enim vniuersalis immediatè de omnibus particularibus reuelatur, neque alio modo credimus innumera fidei mysteria, nisi propter reuelationes vniuersaliter factas. Idè tenet communis Theologorum sententia in materia de fide, similia omnia contenta in propositione vniuersali reuelata de fide esse. Hucusque Ouiedo. Ex cuius doctrina videant Aduersarij, si possunt excipere Paulum ex illa propositione vniuersali: *pasce oues meas*, & quam censuram eius opinio mereatur. Nec obstat recurrere ad autoritatem Patrum, quos ipsi adducunt, nam nihil asserunt ad rem, & optimè explicantur à Theologis, vt à nobis latius in his disceptationibus explicandum est. Probatur tertio nostra sententia ex symbolo Nicæno in illis verbis: Et vnam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Dicitur enim Ecclesia vna præter alias rationes, vt obseruant Patres ab vno Pastore suo Episcopo, cum plebs Christiana vt Cyprianus lib. 4. *Epist. 9.* inquit, adunata coheret, & ita docet Valentia tom. 3. *disput. 1. part. 1. punct. 7. §. 15.* Franciscus de Castillò in 4. *sent. tom. 2. disp. 3. quest. 10. num. 11.* Bellarminus de *Rom. Pontif. lib. 1. cap. 9.* & omnes Theologi communiter. Quod ita certum est, ait Duuallius de *Rom. Pontif. part. 1. quest. 2.* vt à quoquam, citra fidei iacturam negari non possit. Ezech. enim cap. 14. de fidelibus in noua lege ante fuerat pronunciatum. Suscitabo super eos Pastorem vnum, & cap. 37. Et erit vnus Pastor omnium vestram, & Ioan. 10. postquam Christus de filiis Israël locutus esset, subiunxit: Alias oues habeo, quæ non sunt ex hoc ouile; & illas oportet me adducere, & fiet vnus ouile, & vnus Pastor. Quibus accedat plurimum Conciliorum definitio, & unanimis veterum Patrum omniumque Christianorum consensus, cui resistere ex Augustino *Epist. 118. insolentissima est insania*. Hucusque Duuallius. Sed dicit Anonymus suam sententiam non lædere vnitatem Ecclesie & statum Monarchicum, quia licet ipse asserat Paulum, & Petrum fuisse Pontifices, non tamen dicit constituisse duo Capita, sed ambo vnum Ecclesie caput effecisse. Ergo in tali sententia vnitatis, & Ecclesie Monarchia non offenditur, & adducit exemplum Sanctissimæ Trinitatis, cuius status est perfectè Monarchicus, quia licet tres personæ distinctæ, omnes tamen habent tantum vnam potentiam supremam, & independentem in singulis, quam in-

omnibus, vnde sunt vnus Dominus; vnus Rex secundum fidem.

20. Respondeo, & miror, quod res tam grauis, ita gratis ab Anonymo asseratur. Proferat quidem vnum solum Patrem; qui asserat Paulum, & Petrum Pontifices effecisse vnum Ecclesie Caput: ego dabo Caput meum; proferat locum vnum, & vincat, sed omnio de seò crebro fingit, vnde postquam ex verbis Patrum malè intellectis statuerit in Ecclesia duos Pontifices, Paulum, & Petrum, vt fugiat consequentiam: Ergo Ecclesia fuit corpus biceps sine auctoritate, sed gratis asserit Paulum, & Petrum effecisse vnum caput, & ita constituunt vnitatem Pastoris in Ecclesia. Sed omnino talis sententia reprobanda venit, nam Sacra Scriptura ita communitur à Sanctis Patribus intellecta, & explicata clamant, vnitatem Ecclesie à Christo Domino fuisse ex vno solo Petro fundatam. Vnde sapientissimè dixit Caietanus *tract. de Rom. Pontif. instit. cap. 5.* Oportet saluare non solum significationem, sed etiam derivationem, hoc est, non solum vt vnitatis Ecclesie significetur per vnitatem Petri, sed etiam vt vnitatis Ecclesie proficiens ab vnitatis Petri, ita vt inuicem habeat Ecclesia vnitatis ab vno Petro. Ita Caietanus.

21. Sed audiamus Patrum verba. Pacianus *Epist. 3.* ad Sympronianum. Ad Petrum, inquit, locutus est Dominus, ad vnum idè, vt vnitatem fundaret ex vno. Cyprianus *lib. de vni. Eccl.* loquitur Dominus ad Petrum. Ego tibi dico, quia tu es Petrus, & super hanc petram, &c. Et eidem post resurrectionem suam dicit: Pasce oues meas, & quamvis Apostolis omnibus post resurrectionem suam parem potestatem tribuat, & dicat: Sicut misit me Pater, & ego mitto vos, si cui remiseritis peccata, remittuntur illis. Tamen vt vnitatem manifestaret vnitatis eiusdem originis ab vno incipiente sua auctoritate disposuit. Nec *Epist. 40.* Deus vnus est, & Christus vnus, & vna Ecclesia, & Cathedra vna super Petrum Domini voce fundata. Vide alia aurea verba Cypriani adducta paulò supra in probatione prima.

22. Iulius II. *quest. 1. ad Episcopos Orientales.* Connexio totius corporis vnam sanitatem, vnam pulchritudinem facit, & hæc quidem connexio totius operis vnanimitatem requirit, Quoniam & inter Beatissimos Apostolos in similitudine honoris fuit quedam discretio potestatis, & cum omnium par esset electio, Vni tamen datum est, vt cæteris præmineret.

23. Optatus *lib. 2. contra Parmenidem:* Cathedra vna est, quæ est prima de dotibus, in ea sedit primus Petrus, succedit Linus, Lino Cletus, &c.

24. Alexander II. in Concilio Roma celebrato. Cum omnibus discipulis parem legandi, atque soluendi potestatem Dominus daret, Petro pro omnibus claus Regni Cælestis se daturum promisit. Quicumque ergo ab vnitatis Ecclesie, quæ per Petrum intelligitur, fuerit alienus, exccrare potest, consecrare nec potest.

25. Anselmus in cap. 16. *Math.* Eam potestatem idè quasi vni Petro concessit specialiter, vt ad vnitatem nos inuiteret. Idè cum Principem Apostolorum instituit, vt Ecclesia quasi vnum principalem Vicarium Christi habeat.

26. Iterum Cyprianus *Epistol. ad Iubaianum:* Ecclesia quæ vna est super vnum, qui claus accepit, voce Domini fundata est.

27. D. Augustinus *lib. de Pastor. cap. 14.* Imò verò & in ipso Petro vnitatem commendauit, multi erant Apostoli, & vni dicit: Pasce oues meas. Sed non desinam hic apponere verba Summi Pontificis Bonifacij VIII. in *extrauaganti.* Vnam Sanctam, sic enim inquit, vnam Sanctam Ecclesiam vigente

fi te

fide credere cogimur, & tenere. Igitur Ecclesie vnus, & vnice vnus corpus, vnus caput, non duo capita quasi monstrum, *Christus videlicet, & Christi Vicarius Petrus, Petrique successor*. Hac paucis verbis iugulant Anonymum, primo asserit Pontifex, vnus corpus, vnus caput. Et statim explicat, quid intelligat in his verbis, Vnum corpus, vnus caput, *Christus videlicet, & Christi Vicarius Petrus, Petrique successor*. Ergo secundum Bonifacium constituunt in Ecclesia vnitatem coporis, & capitis *Christus, Petrus, & Pontifex*: quare ergo ab Anonymo, quare ipse contra Bonifacium addit & Paulum, quis ei hanc tribuit auctoritatem? sunt meræ nugæ; rerum omnibus supradictis addamus auctoritatem aliquorum recentiorum. Itaque Nicolaus Sanderus de *Clauis laudis, lib. 3. c. 5.* vbi probat vnitatem Ecclesie ex institutione Christi ab vno Petro processisse, sic ait: Deus per naturam vnus, & in personis trinus, atque idem nec vnitatis primum fabricandæ, nec multitudinis ex vnitare postea propagandæ vnquam immemor, sicut primum firmavit vnum Adamum, ac deinde ex illo vno fecit omne genus hominum. Itemque sicut populum sibi peculiarem seleturus, primum vocavit vnum Abrahamum (vt Itaias ait) ac deinde benedixit ei & multiplicauit eum. Sicut etiam ex *Egypto* populum suum educurus, primum vocavit vnum Moysen; ac deinde tulit de spiritu eius, tradiditque eum septuaginta viris, vt sustinerent onus populi vnâ cum illo. Sic etiam veteribus adaptans noua, naturam perficiens, figuram adimplens, & legem statuens: vnum Simonem Ioannis filium vocauit *Cepham*, hoc est petram. Deinde Iesu Christi diuinitatem ei, primum, ac per eius Confessionem, aliis reuelans, promisit se supra petram edificaturum Ecclesiam suam. Mox eidem Petro clauis Regni Cælorum contulit, quarum vsum postea cæteris Apostolis communicauit. Eum quoque fecit primum Apostolorum, cui postea vndecim socios adiunxit, qui onus Ecclesiasticæ molis vnâ cum illo sustinerent. Et præterea fidem contulit tam stabilem, & firmam, vt fratres suos confirmare tum posset, tum deberet. Eum postremò in gradu singulari, quo Christum cæteris Apostolis plus amauit, Pastorem ouium, atque agnorum constituit, alios postea simul cum illo ad docendum, ac baptizandum omnes gentes mittens. Ita & in Ecclesia edificanda primus, ac solidissimus militantium lapidum est Petrus, & in familia gubernanda Princeps moderandarum clauium est Petrus, & in legatione obeunda Chori Apostolici Coryphæus est Petrus, & in fidei causis decidendis columna maxima immobilis est Petrus, & in grege plus aliis amando, pascendoque, *Vnus & singularis pastor est Petrus*. Vndique igitur Apostolici ordinis caput est, cui Dominus tam eminentem gratiam, ac potestatem contulit, vt nemini maior, nemini par, nemini aliqua omnino potestas daretur. Vna est igitur Ecclesia, super Petrum fundata, ab ipso incepta, per ipsum conseruata. Hæc Sanderus. Sed audiamus Stanislaum Socoleuium Polonum, virum suo æuo celeberrimum *lib. 2. de vera, & falsa Ecclesie discrimine, cap. 3. fol. 237.* Capitis, inquit, vnitatis quæ? non alia quam vnitatis Pastoris, quis hoc doceret? Christus Dominus, & erit vnus omnis, & vnus Pastor, quis Pastor? quis alius, nisi spontè errare velis, quia ille, cui munus pascendi toties repetitis vicibus: pascere oues meas pascere agnos, committitur? Ita ille. Rectè itaque dixit alius Stanislaus Cardinalis Hosius in *Confessione Cath. fidei, cap. 26.* Vnitatis constituendæ principium Christus, & retinendæ per eundem Christum *Petrus statuitur*. Quoniam verò præsentiam sui corporalem Ecclesie substractus erat, vnus vti ministerio voluit, per quem vnitatis hæc retineret: Tu es Petrus, & super hanc Petram, &c.

28. Cùm igitur ex supradictis Sacra Scriptura locis clarè pateat, & Patres asserant, vnitatem Ecclesie Christum ex vno, & in ipso Petro fundasse; necesse sequitur propositionem Anonymi non esse admittendam, nempe Paulum fuisse cum Petro Pontificem, quia & contra Symbolum Nicænum, & contra Scripturas, & Patres, vnitatis Ecclesie non ex vno, sed ex duobus à Christo fundata fuisset. Ergo, &c.

29. Ad exemplum verò, quod ipse adducit de Sanctissima Trinitate. Respondeo, in Trinitate vnâ habere Monarchiam, quia tres personæ sanctissimæ Trinitatis habent vnâ potentiam, vnâ voluntatem, vnâ intelligentiam, & vnâ essentiam simplicissimam, sed in Paulo, & Petro non extabat vna voluntas, vna eademque forma, essentia, & natura simplicissima, & per consequens non poterat existere vna mens, vna potentia, vna voluntas. Ergo, &c.

30. Dicendum est igitur ad vnitatem Ecclesie, & gubernationem Monarchicam ex institutione Christi Pontificatum super vnum constitutum fuisse, vt rectè obseruat Salmeronius *tom. 4. part. 5. tract. 5. Duardus in Bulla Censæ, lib. 2. cap. 1. q. 5. Ioan. Gerson. lib. de Anser. Papa, consider. 8. Du Vallius de Rom. Pont. part. 1. q. 2. Azorius tom. 2. lib. 4. cap. 11. vnde contra Almainum, & Ocham teste Ioanne Maiori in 4. sentent. dist. 24. quest. 3. dicendum est, quod ex nulla vrgenti causa possit summus Pontificatus duobus æqualiter dari, nam tribus modis fingi posset duos summos esse Pontifices. Primò, vt summa potestas in duos diuideretur, quorum vnus in Oriente, summa Ecclesie administratione potiretur; alter verò in Occidente, vt olim duo erant Imperatores, Orientalis, & Occidentalis. Secundò, vt æquè singuli summam in Ecclesia potestatem haberent; ita vt vterque in solidum gubernaret, & ita fuerunt aliquando duo Imperatores Augusti. Tertiò vt ambo simul Primatum tenerent, ita vt neuter sine altero quidquam posset, sed omnia simul ambo præstarent. At nullo ex prædictis modis possunt duo esse Summi Pontifices, quia sic necessario fieret, vt summa Pontificis ex parte minueretur: nam si duo primo modo crearentur, esset eorum potestas diuisa, ac proinde neuter in totum orbem, nec vnus omnia præstare posset. Si verò secundo modo, toti Ecclesie duæ Summi Pontifices præferrentur, etiam vtriusque potestas ex parte minueretur, nam vterque esset Christi ouis, & tamen vnus non alteri præficeret, ac proinde neuter in vniuersas Christi oues potestatem haberet. Nec tertio item modo duo esse possunt Ecclesie Pontifices, neuter enim summam haberet potestatem, vt qui vnus sine altero nihil posset. Et hæc omnia rectè obseruat Azorius *vbi supra*, quæ quidem accidissent etiam cum D. Paulo, & Petro, si fuissent ambo Pontifices, vt vult Anonymus: Ergo, &c.*

31. Reassumendo igitur omnia, quæ vsque adhuc dixi, assero propositionem hanc: Paulus fuit Pontifex simul cum Petro, esse contra textus Euangelij *Matth. 16. Ioan. 11.* à Sanctis Patribus communiter ita intellectos, & declaratos, nempe, Primatum Ecclesie fuisse largitum à Christo Domino vni, & soli D. Petro, ex quo vno Christus Dominus fundauit vnitatem Ecclesie in Symbolo Nicæno expositam sub illis verbis; Et vnâ sanctam, &c. Ad idem etiam verba Pattum Concilij Florentini, sic Asserentium. Definimus Sanctam Apostolicam Sedem, & Romanum Pontificem in vniuersum orbem tenere primatum & ipsum Pontificem Romanum successorem esse Beati Petri Principis Apostolorum, & in ipso Beato Petro pascendi, regendi & gubernandi vniuersalem Ecclesiam à Christo plenam potestatem traditam esse. Si igitur Concilium in dictis verbis definit Pontificem esse successorem Beati Petri.

Ergo non Pauli, quia alioquin trunca & manca esset doctrina, & definitio Concilij, quod absurdum est dicere. Item Concilium asserit beatum Petrum fuisse Principem Apostolorum, ergo & Pauli. Et tandem firmat Pontifici in Beato Petro à Christo traditam esse potestatem. Si in Petro, ergo non in Paulo. Quod etiam faretur Innocentius tertius, in *cap. sollicita, de maiorib. & obediens*. asserens: Nobis in Beato Petro sunt oues Christi commissa, dicente: pasce oues meas. Et in Petro dixit successoribus suis: Quodcumque ligaueris, &c. Vide Concilia & Canones, quando loquuntur de primatu nullam efficere mentionem de Paulo, sed tantum de Petro, & tamen Anonymus contra Scripturnam, Concilia & Canones vult in primatu Ecclesie Paulum Petro associare.

SECTIO II.

An Divo Paulus quoad Primatum Ecclesie fuerit subditus Divo Petro, licet aequalis quoad Apostolatam.

§ 1. Respondendo affirmatiue; vnde suppono, distinguendum esse inter Apostolatam & Primatum. Et idco licet Apostoli fuerint pares Divo Petro quoad munus Apostolatus, & quoad clauem doctrinae, fuerunt tamen inferiores quoad regimen & primatum. Clare hoc patefecit Hieronymus *lib. 1. contra Iovinianum*: Super Petrum inquit, fundatur Ecclesia. Et licet id ipsum in alio loco super Apostolos fiat, & coniuncti clauis Regni Caelorum accipiant, & ex aequo (quod attinet quidem ad prerogatiuam Apostolatus) super eos Ecclesie fortitudo solidetur: tamen propterea inter duodecim vnus eligitur, et Capite confusio Schismatis tollatur occasio. An vero ab Hieronymo, vel amplius aliquid ad aequalitatem in Apostolatu declarandam, vel clarius ad Petri nihilominus praeminentiam in auctoritatem Regimini tuendam, dici potuit? Et D. Leo *Epist. ad Anaphanum Tarantensem Episcopum*: Inter beatissimos inquit, Apostolos, in pari honoris consortio fuit quaedam discretio potestatis. Et cum omnium par esset electio (nempe ad Apostolatam) vni tamen datum est ut ceteris emineret.

2. Sed audiant Lectores, aurea verba incomparabilis viri Cardinalis Baronij *tom. 1. ann. 54. sic asserens*: Sicut enim, quae ceteris Apostolis aequae ac Petro contulit, & communia omnibus esse voluit, euidenter expressit, nimirum cum dixit de his, quae ad sacrificium pertinent: Hoc facite in meam commemorationem. Quae ad verbi praedicationem, quaeque ad Baptismum: Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos. Quae insuper ad remissionem peccatorum spectarent: Quaecumque ligaueris super terram, erunt ligata & in Caelo, & quaecumque solueris super terram, erunt soluta & in Caelo. Vel cum dixit: Accipite Spiritum Sanctum, quorum remisistis peccata, remittuntur eis, & quorum remisistis, retenta sunt. Sive cum aperit illis sensum, ut intelligerent Scripturas. Ita etiam, quae pecularia voluit esse Petri, aperte significauit. Sive cum dixit: Tu vocaberis Cephas. Vel cum ait: Tu es Petrus, & super hanc Petram aedificabo Ecclesiam meam. Aut cum subdit: Et tibi dabo clauis Regni Caelorum. Ac denique cum eodem modo perficiens, ac adimplens, ait: Pasce agnos meos, & pasce oues meas. Ex his igitur videas Dominum nostrum, certo quodam discrimine adhibito, quae communia essent omnibus Apostolis, & quae Petro tantummodo contulisset, egregie distinxisse: ut non mireris, si eadem adhibita distinctione Patres dixerunt aliquando, omnes Apostolos pati fuisse pra-

ditos potestate, aliquando Petrum ceterorum Caput, & Principem. Haec Baronius.

3. Supposita igitur hac distinctione, & differentia inter Apostolatam, & primatum, quam hinc ex Catholicis negabit, assero constantem, quoad quoniam Apostolatus, fuisse Paulum Divo Petro aequalem, sed comparatum dicendum est in ordine ad primatum, & ad potestatem iurisdictionis. Nam in hoc Paulus non fuit aequalis, sed minor D. Petro. Et ita obseruat ex doctoribus Sorbonicis, piissimus, & doctissimus Andreas Duvalius in *tract. de Rom. Pontif. 1. quast. 3. in fine*. firmat enim Paulum, & Petrum fuisse aequales, tum in fidei feruore, tum denique in passione, quia eodem tempore, & loco, & sub eodem Tyranno Martyrium subierunt; non autem in ratione potestatis. Idem etiam, ex eodem Mattheo Sobornico, docuit Nicolaus Coeffeteau Episcopus Massiliensis, ex alio Ordine Praedicatorum, contra M. Antonium de Dominis *tom. 1. lib. 1. cap. 3. fol. 56.* vbi sic ait: Breuissimè dico, posse Paulum conferri cum Petro duplici respectu, scilicet vel ratione priuatae sanctitatis, laboris pro Ecclesia suscepti, zeli, ad obsequium Officij, & gradus Apostolici, & hoc respectu Paulum Petrum parem facere non dubitamus. Rectè enim Leo dicit: De eorum meritis, atque virtutibus, nihil nos debere sentire discretum. Vel ratione iurisdictionis, & potestatis, sicque Paulum primam concedere Petro asseruimus. Ita ille.

4. Vnde vtiuam Aduersarij vestigis Doctorum Sorbonicorum adhaerent, inter quos etiam, tanquam illorum, & omnium Magister poneudus est Angelicus Doctor D. Thomas, qui in *lect. 2. Epist. 2. ad Galatas*, exponens illa verba D. Pauli: Cum autem venisset Petrus Anthiochiam in faciem restitit, cum Glossa ibi dixerit: Restitit ei tanquam par. D. Thomas interpretans, quo pacto sint dicta verba Glossae intelligenda, asserit: Dicendum est quod Apostolus fuit par Petro in executione auctoritatis, non in auctoritate regiminis. Quid ad haec respondebunt Aduersarij; Thomas est, qui loquitur. Si Leo rugit, quis non pauebit ad eius occursum? Sed iterum audiant ipsum, de directo contra ipsos loquentem. Ipsi asserunt, Divo Paulum fuisse aequalem D. Petro. Thomas asserit fuisse subditum D. Paulum D. Petro. Accipe eius verba in suo vltimo testamento, nempe in *2. 2. quast. 33. art. 4. ad secundum*, vbi firmans illam conclusionem, quod subditus, & inferior potest cum debitis circumstantiis superiorem corripere, sic asserit: Paulus quis erat subditus Petro, propter imminens periculum scandali circa fidem Petrum publice arguit. Ita ille & ante illum, hanc opinionem esse communem testatur Abulensis in *cap. 18. Matth. quast. 86.* sic asserens: Vbi tamen specialiter imminet periculum fidei, nisi Praelati publice arguantur, possunt subditi, imò debent arguere Praelatos suos. Vnde Paulus etiam esset subditus Petro, vt communiter asseritur propter imminens periculum scandali, arguit Petrum publice. Haec Toftatus. Idem docuit D. Antonius in *Chronica part. 1. tit. 6. cap. 4.* sic asserens: Quando dicitur specialiter de Petro & Paulo, quod sunt pares, intelligendum est, vel quoad meritum & praemium, vt videtur sentire Ambrosius & Leo Papa, vel quoad potestatem Ordinis. Quantum autem ad iurisdictionem. Petrus maior Paulo, & omnibus aliis fuit. Gabriel Biel in *Can. Missa, lect. 74.* Paulus, ait, qui erat sub Petro, propter imminens periculum scandali Petrum publice arguit. Et quamuis Hieronymus ad *Galat. 2.* dicat: Paulus Petrum reprehendit, quod non audeat, nisi se non imparem sciret, sed hoc non de officio Ecclesiasticae dignitatis, sed de puritate vitae, & sanctitate conuersationis intelligitur. Solum enim Petrus inter Apostolos primatum gerebat. Ita ille. Idem firmat

ELANAE
omnia
no. III. IV. V
EPI III